

Lehen Hezkuntza. 1,2

SAIOAK: Aurretik 1 / Ekoetxea / Ondoren 1

IKASGAIA	IKASGAI ERLAZIONATUAK	GAI EKOSOZIALAK	INGURUMEN-POLITIKAK
Natura, gizarte, kultura ingurunearen ezagutza	➤ Heziketa Fisikoa	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ekodependentzia ➤ Biosferaren funtzionamendua ➤ Garapen pertsonala eta komunitarioa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ura ➤ Hondakinak ➤ Biodibertsitatea ➤ Ohitura jasangarriak ➤ Lurzorua

Ikas egoeraren markoa

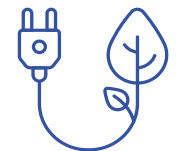
TESTUINGURUA. Zugaztietako paisaia desberdina da. Gaur egun biodibertsitate berezia du eta Bizkaiko laku bakarrak ditu (Putzuak bezala ezagutzen direnak). Baina ez da beti horrela izan: burdin meataritzak erabat eraldatu zuen ingurua, eta apurka-apurka berreskuratzen ari da. Horregatik, aukera didaktiko bikaina eskaintzen digu naturaz gozatzeko eta natura kontserbatzen eta hobetzen inplikatzearen garrantzia ulertzeko. Esperientzia dibertigarri baten bidez, ibilbide didaktiko bat egingo dugu, zentzumenekin eta esperientziazkoekin jolastu eta ingurune naturalarekin konektatzeko. Aldi berean, meatze-iraganaren aztarnak aurkituko ditugu.

Abiapuntua

Zugaztietako paisaia bakarra da Bizkaian. Zergatik? Gizakiak eragina al du paisaian eta beste izaki bizidun batzuen garapenean? Zer sentitzen da naturan? Zer egin dezakegu gure ingurune naturalak kontserbatzeko eta hobetzeko?

AZKEN EKOIZPEN EDO PRODUKTUA.

- Bisitaren aurretik, ikasleek jarduera dibertigarri batzuk egingo dituzte, bisitatuko duten eremua eta naturan zehar egingo duten ibilbidean parekatzeko behar dutena pixka bat ezagutzeko.
- Bisitan zehar ibilbide txiki bat egingo da meataritzak utzitako hondarrak aurkitzeko (putzuak -lakuak-, lurpeko galeria...), baita ekosistema berriak sortzeko berreskuratzen diren parajeak ere (belardiak, lakuak, basoa...), naturarekin zuzeneko kontaktua izanez. Hori guztia zentzumenak garatzea eta sentsazioak esperimendatzea lehenesten duten dinamikekin egingo da.
- Ondoren, ikasgelan, hainbat dinamika egingo dituzte behatutakoa eta esperimendatutakoa gogoratzeko, eta gure ingurumenaren kontserbazioan eta hobekuntzan inplikatutako behar dugula ulertzeko.

HELBURU KONPETENTZIALAK

- Gizakiak bere ingurunean duen eragina ulertzea.
- Autokonfiantza, parte-hartzea, zentzu kritikoa, berdintasuna eta elkartasuna garatzea taldeko kide guztien artean.
- Naturaz gozatzeko, haren parte garelako eta haren egoera onaren menpe gaudela ulertuz, beraz, errespetatu egin behar dugu.
- Ingurumena errespetatzeko balioak garatzea.

Curriculumaren zehaztapenak

NATURA, GIZARTE, KULTURA INGURUNEAREN EZAGUTZA

FUNTZ. KONP	DESK.	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
HKK KE STEM KD KPSII HK EK	1, 2, 3 1, 2, 3 5 2, 3 1, 2, 3 3, 4 1	4. Norberaren gorputza, norberaren eta besteen emozio eta sentimenduak ezagutzea eta horien kontzientzia hartzea, eta ezagutza zientifikoan oinarritutako ohitura osasungarriak garatzea, ongizate fisikoa, emozionala eta soziala lortzeko.	4.1 Bizi-ohitura osasungarriak baloratzea, higienearen, elikadura askotariko eta orekatuaren, ariketa fisikoaren eta atsedenearen garrantzia ezagutzuz (edo aitortuz).	A: Kultura zientifikoa 2. Bizitza gure planetan – Izaki bizidunen egokitzapenak beren habitatera, beren beharrak asetzen dituzten leku gisa ulertuta. – Izaki bizidunak eta haiek bizi diren ingurunea zaintzeko eta errespetatzeko ohiturak. – Gizakiaren ongizate fisikoarekin lotutako ohitura osasungarriak: higiena, elikadura askotarikoa eta orekatua, ariketa fisikoa, atsedena eta gorputzaren zaintza, gaixotasunei aurrea hartzeko bitarteko gisa.
HKK CP STEM KD KPSII HK EK KAKK	1, 3 1, 2 1, 2, 4, 5 1 4 1, 4 1 1, 2	5. Natura-, gizarte- eta kultura-inguruneko elementu edo sistemen ezaugarriak identifikatzea eta aztertzea, eta horien antolamendua eta propietateak deskribatzea, eta haien arteko harremanak ezartzea, kultura- eta natura-ondarearen balioa ezagutzeko eta hura kontserbatzeko eta hobetzeko ekintzei ekiteko, erabilera arduratsu eta iraunkor baten bidez.	5.2 Ingurune natural, sozial eta kultural hurbileko elementuen arteko konexio erraz eta zuzenak ezagutzea, modu gidatuan. 5.4 Ondare naturala eta kulturala errespetatzeko eta gozatzeko jarrerak erakustea, eta zaintzea eta kontserbatzea beharrezkoa den ondasun komun gisa aitortzea.	4. Kontzientzia ekosoziala – Gure ingurunea ezagutzea. Paisaia naturalak eta paisaia gizatiartuak, eta horien elementuak. Ingurunearen gaineko giza ekintza eta horren ondorioak. – Erantzukizun ekosoziala. Ondasun komunak kontserbatzeko, hobetzeko eta modu jasangarrian erabiltzeko ekintzak. – Bizi-ohitura jasangarriak. Uraren eta energiaren erabilera, mugikortasun jasangarria eta hondakinen kudeaketa.
HKK KE STEM KD KPSII HK EK KAKK	1, 2, 3, 5 1, 2, 3 1, 2, 5 2, 3, 5 4 1, 2, 3, 4 1, 2, 3 1	6. Gizakiak ingurunean egiten duen esku-hartzearen kausak eta ondorioak kritikoki aztertzea, maila soziala, ekonomikoa, kulturala, teknologikoa eta ekologikoa integratuz eta pertsonen eta planetaren errespetuarekin, zaintzarekin eta babesarekin kontsekuenteak diren ohitura iraunkorrak praktikan jarritz, arazoei aurre egiteko, konponbideak bilatzeko eta konponbidean banaka eta elkarlanean jarduteko gaitasuna garatzeko.	6.1. Bizi-ohitura jasangarriak erakustea, planetako bizitza mota guztiak errespetatzeko, zaintzeko eta babesteko beharraz jabetuta. 6.2. Eremu hurbileko elementu eta baliabideekin lotuta, esplizituki eta adibideen bidez identifikatzea pertsonen bizitzak beren ekintzekin duen erlazioa. 6.3. Ingurune hurbileko arazoak banaka eta taldean antzematea eta soluzio posible batzuk proposatzea.	

HEZIKETA FISIKOA

FUNTZ. KONP	DESK.	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
STEM KPSII HK KAKK	1 1, 3, 4, 5 2, 3 1	5. Ziurgabetasunik gabeko inguruneetako oposizioko/kolaborazioko egoera sozomotorretan elkarrekintzan aritzea, informazio-eskaera handiko egoeretako jokabide motorra egokitzen hasteko eta kultura motorra eskuratzeko lagungarria izateko.	5.2 Adostutako arauak eta joko-arauak errespetatzea, eta kiroltasunaren eta joko garbiaren parametroen arabera jardutea.	A multzoa - Egoera psikomotorrak – Gaitasun fisikoak jolasaren eta jokoaren arlotik. C multzoa - Kooperazioko egoera sozomotorrak – Ekintza printzipioak eta arrakasta lortzeko gakoak kooperazio-egoeretan: ekintzak lankideekin koordinatu, sinkronizatu, gorputza kontrolatu, erabakiak adostasunez hartu.
STEM KPSII HK EK	1, 2, 5 1 4 1	6. Ziurgabetasuna duten inguruneetako egoera motorretan jarduteko aukerak aurkitzea eta baliatzea, zenbait natura- eta hiri-ingurune jardunaren testuinguru gisa baloratzeko eta ingurune horiek zaintzen eta hobetzen laguntzeko.	6.1 Ekintza motorrak egitea, ikasleen motrizitatea ikastetxearen inguruko natura- eta hiri-inguruneke jardueren ziurgabetasunera egokituz. 6.2 Natura- eta hiri-inguruneaz gozatzea, horiekiko errespetu, zaintza eta kontserbazioko jarrera hartuz, jolas eta aisialdiko jardunetan.	E multzoa - Ziurgabetasuna duten inguruneetako egoera motorrak – Landa eta hiri-inguruneetako jarduera fisikoak. – Ikastetxeaz kanpoko segurtasun-arauak. F multzoa - Arte- eta adierazpen-egoera motorrak – Hurbileko espazioaren esplorazioa: objektuekin eta objekturik gabe, zenbait norabide eta mailatan. G multzoa - Heziketa fisikoaren zeharkako jakintzak – Osasun fisikoa: bizimodu aktiboaren ondorio fisiko onuragarriak. Elikadura osasungarria eta hidratazioa. Jardun motorra prestatu: kirol-jantziak eta gorputz-higienerako ohitura orokorrak.

Ikuspegi ekosoziala

IKASKUNTZA EKOSOZIALA

- * Giza ekomendekotasuna barneratzea. Bizitzaren egituraren parte garena konturatzea.
- * Biosfera gurtu. Biodibertsitatearen eta ekosistemen garrantzia baloratzea. Natura gizakiek kontrolatu eta ustiatzeko existitzen delako ideiarekin ikuspegi kritikoa izatea. Antropozentrismoa ekozentzismora pasatzea.
- * Arazoaren sorburu izango diren krisi ekologiko eta sozialerako konponbideak baloratzea.
- * Pertsona eta komunitate gisa modu integral eta orekatuan garatzea, alderdi emozionalak, arrazionalak eta fisikoak lotuz.

EBALUAZIO IRIZPIDE EKOSOZIALAK

- * Izaki bizidun guztiak elkarri lotuta daudela onartzea.
- * Bizitza osoari balioa ematea.
- * Bizitza osoari balioa ematea.
- * Beren ingurune naturalean bizi diren izaki bizidunen aniztasunaren edertasunari balioa ematea.
- * Biodibertsitatea babesteko ekintzak egitea.
- * Bizitza osoaren iraupenari balio handia ematea, kulturalki arbuioa eragiten diguna barne (ornogabeak, adibidez).
- * Identitate bat eraikitzea, ez bakarrik indibiduala, baizik eta kolektiboa ere izango dena eta naturaren zati gisa ulertuko dena.
- * Lotura afektibo osasuntsuak sortzea.
- * Alderdi emozionalak, arrazionalak eta fisikoak modu orekatuan garatzea.

OINARRIZKO JAKINTZA EKOSOZIALAK

- * Ekomendekotasunaren kontzeptua. Gizakiak bere beharrak modu autonomoan asetzeko ezintasuna, naturaren laguntzarik gabe.
- * Naturekiko lotura espirituala.
- * Natura zaintzearen garrantzia.
- * Edertasuna izaki bizidunen aniztasunean eta oreka ekosistemikoetan.
- * Naturekiko lotura emozionala.
- * Identitatea eraikitzea, ez bakarrik banakako zerbait bezala, baita kolektiboa eta identitate ekozentrikoa ere (ekosistema baten zati bezala).
- * Bizimodu osasungarria, elikadura, atsedena, ariketa fisikoa, etab.
- * Autonomia, interdependentziatik abiatuta.
- * Emozioak adieraztea eta kudeatzea.

Euskal Autonomia Erkidegoko curriculumaren kompetentzia esparruarekin lotura zuzena izateaz gain, dimentsio ekosoziala indartu nahi izan dugu gure ikas esperientzietan. Horretarako, FUHEMek (Fundación Benéfico-Social Hogar del Empleado) proposatutako ikaskuntza ekosozialak ere sartu dira modu osagarrian. Begirada ekosozialaren integrazioan erreferentea da FUHEM.

Metodologia

ESTRATEGIA

Arazoetan oinarritutako
ikaskuntza
Gamifikazioa
Ikaskuntza kooperatiboa

ESTRATEGIA EKOSOZIALAK

Ikuspegi sozioafektiboa
Ekintzarako ikaskuntza
Ezagutzaren eraikuntza
kolektiboa
Ikaskuntza aktiboa

TEKNIKAK

OHIKOAK:
Ikus-entzunezkoak
Entzute kolektiboa
Azalpenak talde
handietan

EZOHIKOAK:
Beste batzuk: Ingurune
naturala

Euskal Autonomia Erkidegoko curriculumaren kompetentzia esparruarekin lotura zuzena izateaz gain, dimentsio ekosoziala indartu nahi izan dugu gure ikas esperientzietan. Horretarako, FUHEMek (Fundación Benéfico-Social Hogar del Empleado) proposatutako ikaskuntza ekosozialak ere sartu dira modu osagarrian. Begirada ekosozialaren integrazioan erreferentea da FUHEM.